SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 33. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 18, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 18-го ЛЮТОГО 1994. Ч. 33. РІК CI.

Ю. МЄШКОВ ДІЛИТЬ МАЙНО І ВЛАДУ

Севастопіль (УНІАР). — Сюди 15-го лютого надійшло розпорядження від президента Криму Юрія Мєшкова на адресу командування Військово-Морських Сил України, де сказано, що громадяни Криму повинні проходити військову службу на території Республіки Крим.

Представники ВМС України заявили, що вони підпорядковані Міністерству Оборони України і головнокомандуючому збройних Сил України, Президентові Леонідові Кравчукові.

Директор Центру розвитку Республіки Крим Сергій Єфімов заявив, що час розподілити власність. За основу розмежування власности між Україною та Кримом, на його думку, треба брати „нульовий варіянт". За словами Єфімова, „Київ плутає сало із сепаратизмом", не бажаючи ділити майно.

„Якщо Верховна Рада України найближчим часом не ухвалить рішення про розмежування власности з Кримом, то такий документ ухвалить кримський парлямент", — сказав Єфімов, який є членом кримського парляменту з проросійською орієнтацією.

ШАХТАРІ ДОНБАСУ НЕВДОВОЛЕНІ

Київ (Р. Руденко). — Тут відбулася зустріч шахтарів Донбасу з Президентом України Леонідом Кравчуком.

Представники шахтарських колективів намагалися відшукати зароблені гірниками гроші за вугілля, отримане державою, оскільки державний плян об'єднання „Макіїввугілля" виконало. За словами члена макіївського міського страйкового комітету Валерія Войстрика, Президент Кравчук відповів: „Якщо ви мені скажете, куди поділися ті гроші, я одразу ж присвою вам звання героя України".

Після зустрічі з Президентом частина шахтарів повернулася на Донбас, де 7—14-го лютого страйкували кілька шахт. Причиною страйку стала затримка з виплатою заробітньої платні за січень та холоднеча в помешканнях.

У Києві залишилося 14 шахтарів з Донецької, Луганської, Дніпропетровської та Кіровоградської областей, які наполягають на повторній зустрічі з Президентом, а також вимагають зустрічі з генеральним прокурором та головою Верховної Ради України. Виконуючий обов'язки прем'єр-міністра Юхим Звягільський повідомив, що віднайде гроші для виплати зарплатні за один місяць, але шахтарі вимагають виплати усіх боргів за вугілля. В Антрациті вони пікетували місцеві банки, податкові інспекції та Міську Раду, закликали бойкотувати вибори до нової Верховної Ради і намагалися заблокувати залізницю.

Укргазпром почав брати з трубоповодів газ, який іде з Росії через Україну до країн Західньої Европи. Це забезпечило комунальні потреби і потреби промислових підприємств на час великих морозів, але привело до порушення постачання російського газу на експорт. Росія знову погрожує закрити газ цілком, хоч подібні ситуації передбачені двосторонніми угодами, які зобов'язують Україну в таких випадках платити грошову кару.

Державний комітет з ядерної енергетики також б'є на тривогу: три з 14-ох бльоків українських атомних електростанцій опинилися на грані зупинки через нестачу палива, яке Росія затримує, вимагаючи виплати боргів.

Д-р С. Олійник став членом Дорадчої Ради в Україні

Київ. — Дорадча Рада парляменту України повідомляє, що д-р Степан Олійник, мешканець Вашінгтону, виїхав на однорічне перебування до Києва де впродовж цього часу буде членом Дорадчої Ради парляменту України, на становищі старшого спеціяліста в питиннях державної безпеки.

Д-р С. Олійник — це полковник американської армії у резерві, який буде працювати з Комісією оборони і державної безпеки при Верховній Раді України та Міністерством Оборони. Він також співпрацюватиме з головами місцевих організацій, що спеціялізуються в справах крайової безпеки.

Росія не може утримати своєї фльоти

Москва. — Пресове агентство Ассошієйтед Пресс повідомило, що в понеділок, 14-го лютого, керівництво Російської морської фльоти відтягнуло від активної служби три із усіх п'яти літаконосців. Причиною цього рішення, згідно з заявою керівництва, є неспроможности фінансувати утримування цих колишніх престижевих символів морської могутности СССР.

На думку Сергея Рогова з Американсько-канадського інституту „це в дійсності є кінець одного розділу в історії російської фльоти, коли вона намагалася ставити виклик вищости, американській морській фльоті, і це повідомлення є офіційною оповісткою про смерть цієї мрії".

Літаконосці, що їх забрано з активної служби це „Київ" з північної фльоти та „Мінськ" і „Новоросійськ" з тихоокеанської фльоти. Літаконосці, про котрі мова, є відносно недавніми, бо „Київ" був збудований на замовлення 1975 року, „Мінськ" 1978, а „Новоросійськ" 1982 року.

Попідомлення російської морської фльоти аналітики уважають ще одним із цілого ряду поганих вісток, які останнім часом переслідують могутні збройні сили Росії, зокрема від часу розпаду СССР у грудні 1991 року. Морська фльота в цьому випадку може й найбільше постраждала через втрату верфів в Україні та невирішеної справи Чорноморської фльоти між Україною та Росією, яка завжди уважалася дорогоцінним жемчугом у короні морської фльоти колишнього СССР. Крім того морська фльота Росії через брак пального і фінансів змушена свої кораблі і підводні човни тримати ближче своїх пристаней, а це погано впливає не тільки на сам престиж колись могутньої та „непереможної" фльоти, але також і на психічне наставлення її моряків.

ПРЕДСТАВНИКИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ ЗУСТРІЛИСЯ З ПРЕЗИДЕНТОМ

Вашінгтон (Бюро УНС). — У четвер, 10-го лютого, президент Билл Клінтон зустрівся із представниками української громади в ЗСА, щоб продискутувати українсько- американські відносини.

Представників української громади зустрів заступник шефа персоналу Білого Дому Філіп Лейдер, а присутніми на розмові були крім Президента ЗСА, його заступник Ел Ґор, дорадник у справах безпеки Ентоні Лейк і амбасадор Строб Толбатт, якого іменування на заступника секретаря Державного департаменту розглядається тепер в Сенаті.

Президент Б. Клінтон підкреслив у своєму слові, що відносини поміж ЗСА і Україною стоять тепер найкраще від 1991 року, пояснюючи це поступом в економіці, у політичному та військовому відношенні. Він уважає, що мав незвичайно корисну зустріч з президентом Леонідом Кравчуком в Києві, а тепер чекає на приїзд Л. Кравчука з початком березня до ЗСА. 175 міл. дол., які ЗСА призначили на роззброєння нуклеарної споруди в Україні збільшаться вдвічі, як тут буде Л. Кравчук, заявив Б. Клінтон, додаючи, що Уряд ЗСА рішив збільшити також вдвоє заплянoвану економічну допомогу Україні до суми 300 міл. дол.

Речником представників української громади був адвокат Юліян Куляс з Чикаго, який заявив, що саме ця громада може бути помостом поміж Україною і ЗСА та висловив прохання про швидку та вичерпну допомогу Україні, безпека якої тепер загрожена. Він представив Президентові ЗСА чотиросторінкову петицію української громади з проханням, щоб президент Б. Клінтон підписав в часі перебування тут Л. Кравчука угоду для нав'язання дружби, співпраці і партнерства.

У відповідь президент Б. Клінтон запевнив, що так він, як ціла Европа, бажають безпеки України на довгу мету та що він тому був проти прийняття до НАТО Мадярщини, Польщі та Чехії.

Віцепрезидент Е. Ґор ствердив, що українська громада в ЗСА працює дуже успішно над тим, щоб звернути увагу Уряду на проблеми України і надіється, що у майбутньому ця громада допоможе також до економічних перемін в Україні.

Від Українського Конґресового Комітету Америки промовляв його голова адвокат Аскольд Лозинський, закликаючи урядові американські чинники допомогти Україні забезпечити населення, яке є зараз викинене з рейків економічними реформами. У відповідь Президент висловив надію, що в економічній реформі Україна візьме собі за взір Чехію, а не Росію чи Польщу, з відповідною програмою повільнішої приватизації та більшими інвестиціями чужого капіталу.

Після відходу Президента і віцепрезидента дальші розмови із представниками української громади вів амбасадор С. Толбатт в присутності дорадника президента у справах безпеки Е. Лейка і його співробітників Н. Бирнса і Рози Ґоттмеллер. У розмовах порушено справу інфляції, прискорення економічних реформ і конечности визнання стійких границь України російським урядом.

Головний предсідник УНС Уляна Дячук, яка рівночасно виступала як голова Української Американської Координаційної Ради, аналізуючи зустріч з представниками американського Уряду ствердила, що це був позитивний перший крок у наладнанні ділових стосунків поміж українською громадою і теперішнім Урядом. З надією, що діялог буде продовжуватися, вона привітала цей перший крок, зокрема важливий з уваги на дотеперішнє повне цілеспрямування Уряду ЗСА на Росію.

Директор Бюра УНС Євген Іванців уважає, що до здійснення цієї зустрічі допомогли листи та телеграми українців в ЗСА до Президента. Він має застереження, що досі немає запевнень дійсної безпеки для України.

Серед учасників зустрічі, яких було понад 20 були між іншими, Іван Олексин, заступник голови УАКР і голова Українського Братського Союзу, голова Союзу Українок Америки Анна Кравчук, Єпископ УКЦ Василь Лостен, Архиєпископ УАПЦ Констянтин, голова Українсько-Американської Правничої Асоціяції Володимир Лупан і директор Бюра УККА у Вашінгтоні Юрій Головінський.

Український буксир зазнав пошкоджень

Одеса. — Сюди надійшло повідомлення з Ізмаїлу, що 11-го лютого на Дунаї зазнав аварії український буксир-штовхач „Зерноград", який належить Українському дунайському пароплавству. Аварія сталася, коли буксир і дві баржі проходили новий шлюз у порті Габчикове. „Зерноград" сів кормою на бетонову сходинку п'ять метрів до воріт шлюзу. В Дунай вилилося кілька десятків тонн дізельного палива. Судно зазнало значної деформації і перехилилося на 45 ступнів. Залога врятована, однак капітан Віктор Неварко покінчив життя самогубством.

Представник Українського дунайського пароплавства Сергій Репніков заявив, що моральні і матеріяльні шкоди серйозно позначаться на діяльності пароплавства. Він також повідомив, що розслідуванням трагедії займається словацька поліція, однак причини катастрофи та самогубства капітана покищо не з'ясовані. До місця трагедії прибула також спеціяльна комісія з України.

ВИСТАВКА В ҐАЛЕРІЇ „ХРИЗАНТИ"

Ню Йорк. — Ґалерія „Хризанта", 98 2-га аве., запрошує на групову виставку українського мистецтва, на якій будуть представлені живопис, графіка кераміка, прикраси, дитяче мистецтво. Відкриття виставки відбудеться у неділю, 20-го лютого, о год. 1-ій по пол. Серед виставлених праць будуть картини Трупа, Патика і Сельського.

Серби зволікають з виведенням артилерії

Сараєво, Боснія. — У вівторок, 15-го лютого, в Сараєво прибули на допомогу контингентові миротворців ООН ще 1,400 військовослужбовців „голубих шоломів" зі сусідньої Хорватії. За словами представника сил ООН у боснійській столиці, найближчими днями чисельність сараєвського гарнізону буде значно збільшена.

Сараєвський ґарнізон ООН збільшується на випадок воєнних дій сербів у відповідь на можливі бомбардування їхніх позицій летунством НАТО. Бомбардування почнеться в год. 11-ій ранку в неділю, 20-го лютого, якщо до цього часу серби не відтягнуть важку артилерію на відстань 20 км. від центру Сараєва.

Командування сил ООН у боснійській столиці відмовилося коментувати процес відтягнення і передання гармат під контролю службовців ООН, бо нема певности в тому, що ультиматум НАТО буде виконаний. За останніми даними, на потрібну відстань відтягнуті всього 40 гармат, хоч в околицях Сараєво їх коло 500.

Ультиматум сербам був перед'явлений після того, як на міський ринок Сараєво впало стрільно з гранатомета, вбивши 68 і поранивши 200 осіб. За 22 місяці облоги міста там загинули і пропали безвісти 18,000 осіб. Всього в Боснії пропали або загинули понад 200, 000 осіб.

Міжнародні коментатори висловлюють побоюван ня, що процес відтягнення важкої артилерії може затягнутися, а потім і взагалі припинитися, як це сталося торік. Тоді Захід виявився безсильним вплинути на сербів і вони продовжували обстрілювати місто, руйнуючи будинки і знищуючи цивільне населення.

Зі Сараєва передають, що покищо в районі столиці зберігається перемир'я, хоч в інших районах республіки продовжуються сутички учасників конфлікту.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ ПОГОДИЛАСЯ ПРИЙНЯТИ ІНСПЕКТОРІВ

Пйонгянг, Північна Корея. — Північна Корея погодилася допустити на свої нуклеарні об'єкти експертів Міжнародної агенції з атомної енергії (МАҐАТЕ). Агенція має намір найближчим часом післати своїх представників у Корейську Народно-Демократичну Республіку.

Пйонгянг дав згоду прийняти інспекторів після завершення одноденних переговорів, що відбулися у головній квартирі МАҐАТЕ. Інспекції будуть проведені на семи об'єктах, згідно з вимогами договору про нерозповсюдження нуклеарної зброї. Тепер міжнародні інспектори повинні протягом кількох тижнів перевірити, чи не відбувається на цих об'єктах витікання чи взагалі втрата нуклеарних матеріялів.

Питання про проведення спеціяльної інспекції у двох сховищах радіоактивних відходів на території центру нуклеарних досліджень в Йонбені цього разу не обговорювалося.

Категорична вимога МАҐАТЕ про допущення міжнародних інспекторів до цих об'єктів стало минулого літа приводом для демаршу Північної Кореї, яка заявила про намір вийти з договору про нерозповсюдження нуклеарної зброї. Потім наступила серія безуспішних спроб шляхом переговорів і консультацій переконати Північну Корею погодитися на відновлення інспекторської діяльности МАҐАТЕ. Це стало можливим лише під загрозою застосування санкцій ООН проти Північної Кореї.

Офіційний представник Державного департаменту Майкл МекКері сказав, що ЗСА очікують якнайшвидшого початку перевірки північнокорейських нуклеарних об'єктів з боку МАҐАТЕ. „Це має важливе значення для підтримання ґарантій безпеки на атомних об'єктах Північної Кореї, щоб запевнити світову громадськість, що з цих об'єктів не вивозилися нуклеарні матеріяли", — сказав він.

Пакістанська опозиція звинуватила Б. Бгутто у зраді

Ісламабад, Пакістан. — Майже всі опозиційні партії Пакістану вимагають негайної резиґнації прем'єр-міністра Беназір Бгутто, звинувативши її у „зраді батьківщини". Цей політичний скандал — вже другий з часу її повторного приходу до влади в жовтні минулого року. Протести опозиції спричинені недавнім інтерв'ю Б. Бгутто для британської корпорації Бі-Бі-Сі, в якому вона сказала, що в 1989 році індійський стейт Пунджаб опинився „на межі відділення, і якби не допомога Пакістану, то один Бог знає, що сталося б". Хоч прем'єр при цьому не з'ясувала, яку саме допомогу дістала Індія, цього було досить, щоб її політичні опоненти напали на неї з гострою критикою.

Лідер провідної опозиційної Пакістанської мусулманської ліги Наваз Шаріф заявив, між іншим, нібито Б. Бгутто, яка в той час також очолювала кабінет міністрів, „видала важливі державні секрети" і тим самим продемонструвала, що для неї „інтереси Індії більше важать, ніж інтереси батьківщини". Ствердивши, що прем'єр-міністер „втратила вправо керувати країною", Н. Шаріф вимагає „розслідування факту зради".

Спостерігачі підкреслюють у зв'язку з цим, що висловлювання прем'єр-міністра мали своєю метою невтралізувати зовнішніх критиків на адресу Пакістану, які звинувачують його у підтримці терористів-сепаратистів в індійських стейтах Пунджаб і Кашмір.

У СВІТІ

ПЕРЕД ПРИЇЗДОМ до Вашінгтону з офіційною візитою президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв в інтерв'ю для газети „Вашінгтон Пост" дав відповідь з приводу того, що Державний департамент ЗСА у своєму недавньому звіті звинуватив казахів у дискримінації „російськомовного" населення. Н. Назарбаєв заявив, що Казахстан лише намагається відновити історичну справедливість, адже від 1895 до 1955 року пропорція казахів у населенні республіки зменшилася, через російську кольонізацію, з 95 до 30 відсотків. В часи сталінської „колективізації" і кривавого терору мільйони казахів загинули або втекли в Китай і Афганістан. „Від 1929 до 1932 року вмерло 50 відсотків казахів. Без катаклізмів, інспірованих Москвою, казахів тепер було б 30—40 мільйонів, а не 7 мільйонів", — підкреслив казахський президент. Як відомо, в республіці проживає 6 мільйонів росіян і всі вони сподіваються на реваншиста В. Жириновського, який вже не один раз заявляв, що державна незалежність Казахстану — тимчасове явище.

В ОТТАВІ ВІДБУЛАСЯ 21-ша щорічна зустріч делегацій Европарляменту і парляменту Канади. Її учасники за закритими дверима обговорювали угоду про вільну торгівлю в Північній Америці, а також здійснення на практиці Маастріхтських домовлень. Як відомо, у стосунках Канади і країн Европейської спільноти не все йде гладнько. Існують незгоди щодо рибного промислу в Північній Атлантиці, щодо вирубування лісів і торгівлі алькоголічними напоями.

В МОСКВІ ВІДБУЛИСЯ переговори між російським президентом Борісом Єльцином і англійським прем'єр-міністром Джаном Мейджором. Вони підписали спільну заяву, що російські й англійські стратегічні ракети не будуть націлені на протилежну сторону. Заторкуючи критичну реакцію Росії на недавнє рішення НАТО піддати бомбовому ударові сербські військові укріплення довкола Сараєва, Дж. Мейджор назвав цю реакцію „вислідом нерозуміння сутности того рішення". На його думку, мова йде про „компетентне рішення, яке зумовлене конкретною боснійською проблемою і прийняте у зв'язку з проханням генерального секретаря ООН"

ГЕЛЬСІНКСЬКА ГАЗЕТА „Ільта-Саномат" дала таку назву своєму репортажеві про перемогу збірної дружини Фінляндії над гокеїстами Росії: „Повертаючись до Жириновського". В такий спосіб газета нагадує про зовнішньополітичну програму російського шовініста, яка передбачає поновне загарбання Фінляндії Росією. Газета підкреслює, що фіни ще не забули совєтської збройної агресії 1939 року, і що відтоді вони не стали меншими патріотами рідної землі — ні в ділянці спорту, ні в ділянці оборони.

В ПОНЕДІЛОК, 14-ГО лютого, у французькій амбасаді в Києві відбулася презентація Фонду сприяння молодим підприємцям та урочисте вручення нагород за найкращі проєкти, розроблені в Україні. Амбасадор Мішель Ів Песік підкреслив, що Франція є зацікавлена у діловому партнерстві з молодими українськими підприємцями. Серед кращих проєктів — вирощення цукрових буряків і виробництво цукру, а також побутова оптика.

ЦИМИ ДНЯМИ ісламські фундаменталісти в Альжирі вбили ще двох поліціянтів і одного поранили. Кількість жертв в цьому році вже доходить до 20. В місті Орані на заході країни розпочався суд над 55 мусулманськими бойовиками, причетними до терору.

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАРУРА Ізраїля звинуватила керівника жидівської агенції Согнут, колишнього амбасадора Ізраїля у Вашінґтоні Сімчу Диніца в розтраті державних грошей. Якщо суд доведе його провину, С. Диніцові загрожує тюремне ув'язнення до 5 років. Критично наставлені спостерігачі знову пишуть з цього приводу, що фонди, які виділяють міжнародні жидівські організації, витрачаються на утримання самого Согнута, замість того, щоб служити репатріянтам, новим громадянам країни.

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКА МОЖЕ похвалитися ще одною золотою медалею, здобутою цим разом жінкою-змагункою Діяни Рофф-Страйнроттер на зимових Олімпійських Іграх у Норвегії з ділянки лещатарського крутобігу. Д. Рофф-Страйнроттер виростала поблизу Рочестеру в нюйоркському стейті, а на лещатах почала їздити коли їй було п'ять років. Її тренер Пол Мейджор уважає, що одною з найголовніших причин її перемоги і здобуття золотої медалі — це її непоборна сила і відвага.

УПРОДОВЖ ЧОТИРЬОХ днів у Вашінґтоні проходили переговори на високому щаблі урядово-військової драбини, щоб вирішити як закінчити справу відомого скандалу „Тейлгук". На пресовій конференції адмірал морської фльоти Френк Келсо повідомив, що в заміну за очищення його імени секретарем Департаменту оборони він погодився відійти на пенсію вчасніше. Це після того, як суддя морської фльоти звинуватив адмірала Ф. Келсо у неправдомовності, коли останній твердив, що не був свідком негідної поведінки старшин морської фльоти на конвенції летунів морської фльоти в 1991 році в Ляс Веґас, Нев. Адмірал Ф. Келсо заявив кореспондентам, що в тій афері скандалу „Тейлгук" він став „громозводом" і тому уважає, що його відхід на пенсію буде найкращою розв'язкою.

ЗІ СТАНОВИЩА заступника головного прокуратора зрезиґнував Филип Геймен, який не зумів погодитися з головним прокуратором Дженет Ріно в справі керування Департаментом юстиції. Один день після свого відходу Ф. Геймен гостро скритикував пропонований плян боротьби зі злочинністю, що його підтримує президент Билл Клінтон. На його думку цей плян є надто коштовним, бо в ньому не має можливостей конкретних розв'язок на майбутнє, а ті які запропоновано є надто короткотривалими. Ця критика є важливою тому, що Ф. Геймен, адвокат і професор, уважається серед юристів одним з найкращих експертів у ділянці боротьби з кримінальною злочинністю.

ПІСЛЯ КІЛЬКАМІСЯЧНОЇ затримки та навіть поголосок про те, що справу зовсім відкинено, неназвані урядові чинники у вівторок, 15-го лютого, заявили, що справа призначення колишнього конґресмена-демократа з Бруклину Стівена Солажа амбасадором ЗСА до Індії знову набирає можливостей. Виявляється, що справу номінації С. Солажа на амбасадорство було припинено через перевірку ФБІ у його стараннях дістати візу для гонгконгського підприємця з кримінальною минувшиною.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to: "Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302 Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00 Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00 Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Самостійний" Крим

Маленький південний півострів Крим, пов'язаний з Україною вузькою смужкою землі, ніколи не мав більшости українського населення. Усе його населення нараховує 2.7 мільйона осіб, з чого тепер яких 70 відсотків становлять росіяни. Це нащадки колоністів, якими комуністична Росія заселювала Крим після примусового виселення відтіль татар. Як відомо, Крим був батьківщиною татар. Про трагедію кримських татар оповідає у своїх прегарних „Спогадах" генерал Петро Григоренко, який боронив їх і став серед них неначе національним героєм. У 1954 році, у 300-річчя Переяславського договору Нікіта Хрущов „подарував" Україні, тоді частині Совєтського Союзу, Крим, — російський парлямент уже за Бориса Єльцина той жест Хрущова анулював.

Коли Український Народний Дім у Ню Йорку відзначав 40 років свого існування, була на тому бенкеті також віцепрем'єр автономного кримського уряду, жінка, яка просила вибачення, що промовлятиме по-російськи, але промовляла, як українська патріотка і запевняла, що Крим ніколи не відірветься від України.

У минулому місяці — знехтувавши протести України — вибрали на Криму свого президента Юрія Мєшкова. „Ню Йорк таймс" з 14-го лютого ц. р. інформує, що той президент призначив на прем'єра міністрів росіянина Євгенія Сабурова, який за урядування Міхаїла Ґорбачова був у Росії міністром економіки. Читаємо у „Ню Йорк Таймсі", що на Криму мав відбутися референдум, в якому населення голосуватиме, чи хоче самостійности в унії з іншими".

На цьому місці була вже мова, що нічого скидати на Росію всю вину за всі недоліки в Україні, які в останньому часі стали так погані і так їх багато, що пише про це вся західня преса і мова на телевізійних екранах. Коли б в Україні був сякий-такий лад, коли б не було там страхітливої економічної ситуації, адміністраційного хаосу — скандального тотального хабарництва поруч із розкраданням державного майна, то Україна була б атракційною притягаючою країною. В нинішньому стані вона відштовхує Крим і в нинішньому стані народилося вже явище, що малодухи нарікають що і „За Брежнєва було краще".

Очевидно — кримські росіяни отримують з Москви всяку підтримку й заохоту до актів, які є викликами Україні. Російські неділимці ще не погодилися з фактом розвалу імперії і так довго не погодяться, поки усамостійнення національних країн, колишніх членів СССР, не прийме форм, що породжуватиме признання всього міжнародного світу. Коли Україна все ще не має конституції, коли платні в Україні є у скандальній диспропорції з цінами, коли нема ладу і є 20 партій та організацій з політичними амбіціями, нема пошани і є відосередкові прояви, як ось історія з Кримом.

Нема причини до розпачі. Крим залежний від води і харчів з України. Чи Росія зможе постачати їх Кримові — яким шляхом і як довго? Проблема Криму буде довго товктися і її розв'язка залежатиме в першу чергу від економічної й адміністраційно-політичної ситуації в Україні. Не є виключене, що ті останні події на Криму трохи протверезять розполітикованих партійців і балакучу Верховну Раду, щоб пригадати, які є пріоритети держави. Якщо події в Криму породили б таке протверезіння, то треба їх навіть привітати, бо треба якогось сильного струсу, щоб в Україні настав зворот до кращого. Покищо такого звороту нема. Цікаво, яка буде реакція державної верхівки України.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Руденко

НА ДОБРІЙ ДОРОЗІ

III

Але ж давайте здеремо сухозлітку політичної упаковки й поглянемо в глибину. Большевики тримали ради в чорному тілі аби маскувати ними диктатуру компартії. Новий Закон надав радам тієї реальної влади, якою вони раніше не володіли. Отож уважно розглянемо їхнє нове наповнення владними функціями, аби зрозуміти: відбулася справжня революція. Щодо рад як громадянської форми влади, то вона не може нам бути чужою — адже ж УНР також базувалася на державній ієрархії рад від периферійних до Центральної. Тут весь фокус у тому, задля чого ці ради створені заради справжньої демократії чи для маскування диктатури під демократію.

Поговоримо про суть нового Закону. Голови рад усіх рівнів, окрім Верховної, обираються всенародно, прямим таємним голосуванням на альтернативній основі. Можна сказати, обираються так само, як мери й губернатори в ЗСА. Це одразу ж міняє природу самих рад: тепер голова служить народові, а не вищому начальникові, бо його доля залежить від виборців. Далі: голова формує й представляє на затвердження сесії відповідної ради виконавчий комітет, якого очолює він сам або додатково обирається голова виконавчого комітету — це залежить від рішення депутатів ради.

Депутати рад місцевого рівня також обираються всенародно, на альтернативній основі. Їх менше, ніж було раніше на обласному рівні 75, на районному — 30. ! головне: за совєтських часів справжніх виборів ніколи не було — були псевдовибори, підробка під них. Досить сказати, що в виборчих бюлетенях був вписаний лише один кандидат в депутати, призначений партійними органами вкупі з КДБ. Отже, ніякого голосування не існувало, як не існувало й самих виборів — натомість існувало принизливе перекладання папірців та й годі. А тепер це будуть справжні вибори, як у всьому цивілізованому світі.

Низові ради підпорядковані Кабінетові Міністрів, що призначається Верховною Радою. Після виборів місцевих органів влади, котрі відбудуться влітку разом з виборами Президента, президентська адміністративна вертикаль повністю відмирає. Отже, вся виконавча влада переходить до Кабінету Міністрів, а за Президентом лишаються тільки обов'язки глави держави. Без виконавчих органів, які Президент втрачає, він нагадуватиме німецького президента або ж англійську королеву. А проте було наперед ясно, що представники Президента — посади тимчасові: адже ж вони не обиралися, а призначалися згори. Цікаво, що Л. Кравчук не лише не протидіє впровадженню нової державної системи, а навпаки — разом з І. Плющем сприяє її впровадженню в життя.

Зрештою нова система фактично вже впроваджена, бо відповідний Закон прийнято. Не далі, як через чотири місяці він автоматично почне діяти. Отже, тепер усе залежатиме від складу Верховної ради. Є підстави сподіватися, що новий депутатський корпус виглядатиме значно прогресивніше, ніж сучасний. Від цього залежатиме геть чисто все — жити Україні чи загинути як державі. Демократії вчаться не лише державні органи — демократії вчиться також народ. А це навчання далеко не безболісне.

Тепер про інше. Цілком природно, що вибори президента Республіки Крим були призначені на той час, коли кримські й московські українофоби сподівалися побачити Україну вкрай знесиленою. І прицьому, певно, знесиленою не стільки економічною кризою, скільки ненавистю, що має з'явитися в цивілізованому світі через непоступливість стосовно атомної зброї. На наше щастя, депутатське засліплення мітичною могутністю, котру вбачали в ядерній зброї, тривало недовго. На той час, коли в Криму з'явився власний президент Юрій Мєшков, атмосфера довколо зброї дещо розрядилась, зате почали згущуватися хмари над московськими колонізаторами. Ніхто в світі не сподівався, що проімперські інстинкти так міцно вкорінилися в глибинах російського народу, це раптом виявили вибори в державну Думу Росії. Справа, звичайно, не в самому В. Жириновському чи навіть його профашистській партії — справа в тому, що цій партії віддали голоси 14 мільйонів росіян. А це вже страшно. Щождо Ю. Мєшкова, то він, власне, був винесений на вершину влади в Криму на тих самих гаслах, якими користувався В. Жириновський. Це зробило його популярним серед кримських українофобів і вельми непопулярним на Заході.

Закінчення буде

Д-р Мирон Куропась

Відродження родини в Україні — це поміч

Сьогоднішня Україна бореться з різними труднощами. Вона доконче потребує сильну економічну базу, оперту на моральних засадах і вільних підприємствах, чесний і компетентний Уряд, союзників із Заходу і віру в майбутнє. Але крім того Україна потребує мати стійкі та щасливі родини, що є підставою кожної здорової спільноти.

Родина — це найважливіша одиниця у спільноті і тому ООН проголосила цей рік „Міжнародним Роком Родини" із наголошенням відповідальности родини у зміненому тепер світі.

Для Лесі і для мене одним із найважливіших підстав для родинного життя є Світові зустрічі подруж, організація, що діє тепер вже у 78-ох державах від Арґентини до Зімбабве, Австралії до Тайлянду. Світові зустрічі подруж мають таку програму, яка більше від усього зміцнює родинне життя. Вона зосереджується на зустрічах упродовж кінця тижня, у 44-ох годинах, в яких подружжя відроджуються духово у спілкуванні зі собою і з Богом. Коли ми вперше здобули досвід на такій зустрічі в 1992 році, ми були так захоплені цим, що бажали передати його іншим членам української спільноти так тут, як і в Україні. Але в тому часі це видавалося мрією не до здійснення.

Ми поділилися нашими мріями з єпископом УКЦ Іннокентієм Лотоцьким, який заохотив нас спробувати такі зустрічі в українській спільноті в ЗСА та навіть дав початкові фонди на таку акцію. В цей спосіб ми розпочали організувати зустрічі подруж спершу в латинській католицькій церкві. Але наше бажання було защепити їх серед українців і нам це вдалося при теплій підтримці Митрополита Степана Сулика та єпископів Василя Лостена і Роберта Москаля. Зчасом до нас прилучилися інші українські подружжя, а це священика УКЦ о. Андрія Чировського і його дружини Галини і д-ра Андрія та Таїси Бровар. Дорадчим душпастирем став о. Томас Ґлин. Уже в 1988 році ми могли влаштувати зустрічі на кінець тижня в Чикаґо, Рокфорді, Ілл., Дітройті, Пітсбурґу і Філядельфії. Опісля ми нав'язали контакт із о. Борисом Кибою, ЧНІ, який почав організувати зустрічі в Канаді. Але Україна ніколи не сходила із наших думок. Однак, в тому часі вона була ще під комуністичним гнетом — отже їхати туди із програмою, що була звернена на тайну подружжя не було можливо.

Але вкінці сповнилося вимріяне. Україна стала незалежною державою і це, що ми так довго леліяли в думках можна було перевести у дійсність. Ми пов'язалися з Кардиналом, Митрополитом Мирославом Любачівським і він запросив нас перевести програму зустрічей в Україні. У вересні 1990 року подружжя Броварів поїхало до Львова, щоб взяти участь у конференції „Молодь Христові". Там вони представили нашу програму, зустрілися з різними подружжями і поінформували їх про Світові зустрічі подруж та найшли незвичайно позитивний відгук.

Розуміється, треба було перебороти тепер різні перешкоди, починаючи від перекладення програми на українську мову, найдення фінансових засобів і вияснення европейському секретаріятові Світових зустрічей подруж, що в Україні треба програми українською мовою, а не мадярською, як це відбувається на Карпатській Україні. Нам треба було також найти в Україні католицького єпископа, який би мав бажання допомогти в такій програмі, і щоб її переводили місцеві подружжя.

Тепер ми вкінці готові. Завдяки ентузіястичній допомозі Билла та Мері-Ен Бойлен і о. Чарлса Култера із американського секретаріяту Світових зустрічей подруж, ми отримали відповідну грошову дотацію у висоті 5,000 дол. О. Олег Романенко із катедри св. Миколая в Чикаґо переклав вміло цілу програму на українську мову, Кардинал М. Любачівський і о. Кен Новаківський із Львівської архиєпархії переконали папського нунція у Києві, що найкраще така програма буде мати успіх через україномовні подружжя, а о. Б. Киба здобув прихильність єпископа УГКЦ у Зборові, Михайла Колтина, який обіцяв справу Світових зустрічей подруж пропаґувати у своїй епархії. Два подружжя, одне із Тернополя, а друге зі Львова дали згоду приїхати до ЗСА, щоб взяти участь у програмі Світових зустрічей подруж, а відтак перевести її в Україні.

Так, наш перший кінець тижня з програмою по-українськи плянується від 18-го—20-го березня у Чикаґо. Початок 18-го о год. 8-ій вечора, кінець у неділю о год. 5-ій по пол. Розуміється запрошуємо до учас-

(Закінчення на стор. 5)

Іван Кедрин

ПРИЧИНИ ЛИХА В УКРАЇНІ

Пригадаймо: держава складається з території народу і влади. Сучасна українська держава щасливіша своєю територією від Української Народної Республіки, бо територія її охоплює також цілу Галичину і теж Закарпаття. Щасливіша і владою, адже Леонід Кравчук — перший Президент у тисячолітній історії України — обраний народом, а Михайла Грушевського вибрала Центральна Рада і то не на її пленарному засіданні, а на так званій Малій Раді. Хоча Верховна Рада України походить ще з епохи Міхаїла Ґорбачова, але ж вона проголосила спершу суверенність, згодом незалежність України і перевела референдум з його тріюмфальним вислідом.

Та в евфорії, що огорнула тоді українців, забулося, що 1) в Україні стоїть півмільйонова російська армія, 2) Україна належить ще до валютної системи рубля, 3) що нема ще рідного державного апарату і 4)що всі національні меншини, які голосували у референдумі „за", керувалися не національно-державним, а територіяльним патріотизмом, бо не хотіли довше фінансувати своїми податками міжнародний комунізм та величезні, нікому непотрібні російські збройні сили. Під „народом" розуміємо всі його верстви.

Суспільна структура українського народу змінилася за останніх 70 років до невпізнання. Лазар Каганович винищив у голодовій облозі 30-их років всю українську хліборобську верству, в його термінології „куркулів", а насправді середньо- і нижче заможних селян, які любили землю. Їхні діти воліли йти працювати до міста, до фабрик, бо там легша праця і більший заробіток. Усе ж минулорічний добрий урожай зібрано повністю і село не голодує, воно терпеливе і патріотичне, дармащо воно все ще якось карликовате, що колгоспна система в Україні дотепер не скасована. Але та селянська верства не будує держави. Державу будує верхівка народу. Ми втратили нашу шляхетську верхівку і в користь польської аристократії і московського боярства. Верхівкою українського народу стала інтеліґенція, — це тонка верства національно-державного свідомого елементу. Але та наша народна верхівка має скривлену 70-літнім комунізмом психіку.

Чуємо не раз, що в Україні існує проблема людей. Ця проблема зводиться до кардинального запиту: чи існує в Україні провідна верства, де вона, хто її становить? На тлі сучасної дійсности в Україні руба стала саме проблема провідної верстви. Не можна всієї вини за існуюче лихо скидати на Президента Кравчука, не можна обмежуватися до закиду, що він настановив по всіх областях і округах „уповноважених" — своїми людьми, яких знав і до яких мав довір'я та які не годилися на адміністраційні пости. Найбільшою його помилкою був вибір Вітольда Фокіна на першого прем'єра, — це був змарнований рік і за правління Фокіна народилася злочинна „мафія", яка розкрадала і розкрадає державу, поміщуючи мільйони роздобутих шахрайством грошей у європейських банках Заходу.

Відсутність провідної верстви у народі — це так, наче корабель, що пливе без керми і вітрил. Затямилося твердження чи не найвидатнішого сучасного історика, проф. Романа Шпорлюка з Гарвардського університету, що збудувати українську державу не зможе сам один український народ, а мусять її будувати всі народи, як також ті меншини, які виявили територіяльний патріотизм і не хочуть належати до Росії. Знаємо, що існує в Україні взаємна міжнаціональна толеранція. Знаємо, що нема демонстрацій проти існуючої влади, нема тієї боротьби за владу, яка відбувається в Росії. Але незрозуміло для нас, українських людей західньої діяспори, як свідомі українські патріоти, включно з групою колишніх репресованих могли стати партійниками, довести до постання яких 40 партій і організацій з політичними амбіціями, і як могло народитися явище, що патріотичні одиниці не бачать смертельної загрози для існування держави від економічного занепаду та політично-адміністраційного хаосу.

Стало наче модою усю вину за лихо в Україні скидати на Росію. Очевидно, — більшості росіян у Федерації Росії все ще трудно зрозуміти і примиритися з фактом, що не стало „Малоросії", що настала незалежна Україна. Екстремісти існують в усіх народах. Екстремісти в Росії не промовчують, а голосно говорять і пишуть, погрожують і заповідають, що вони праґнуть мати Росію у межах як колись... Совєтського Союзу. За нашими категоріями думання — у реакції на цей російський екстремізм

(Закінчення на стор. 5)

Божена Ольшанівська

КОМІСІЯ ДОСЛІДІВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ УКРАЇНИ В АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНҐРЕСІ

IX.

Формування Голодової комісії

В часі зусиль і лаббі над прийняттям закону про Комісію, члени АГРУ також призадумувалися над її структурою і її членами. Головство було обіцяне Конґресменові Денові Майці, щоб тим спонукати його підтримати законопроєкт, і від цього не було можливим відступити, хоча показалося, що він не був найкращою для цього особою. Ті члени Конґресу ЗСА, яких АГРУ просила стати членами Комісії, на це погодилися. Додатково до конґресмена Майки, ще були конґресмени — демократ Денніс Гертел, Вілліям С. Брумфілд і Бенджамін А. Ґілман; із сенатського боку були Денніс Де Консіні і Руді Бошвіц. Сенатор Башвіц відмовився, і на його місце назначено сенатора Роберта В. Кестена мол.

Інші члени Комісії від Уряду ЗСА, яких АГРУ не поручало, але яких призначено туди без належної уваги, виказали мало, або ніякого зацікавлення в праці Комісії і вони не брали участи ані в її нарадах, ані в її звітуванні. Коли активісти з АГРУ прийшли до бюра сенатора Кестена, щоб розвідати про його участь у Голодовій комісії, то його штаб навіть не знав, що він є членом цієї Комісії. Можна припускати, що брак зацікавлення у Кестена спричинили брак зацікавлення і недіяльність його українських виборців у Висконсині, які, в свою чергу, цією справою не цікавилися і тим дозволили, щоб така ситуація постала.

Виконавча вітка Уряду ЗСА призначила ще таких членів Комісії: Ґері Бауера — асистента Президента з питання вироблення методів у політиці, амбасадора Юджіна Даґлеса із державного департаменту і д-ра Еверета Купа, головного лікаря ЗСА. Ті особи повністю іґнорували працю Комісії. Споглядаючи назад, про це можна думати як про ще одне змарнування можливостей, бо Голодова комісія дала нам можливості, яких ми не використали вповні.

Голодовий закон 99—180 вимагав також шістьох членів Комісії із загального громадянства. Провід АГРУ дбайливо переглянув можливості на членів Комісії із української американської громади, і кандидатів вибрано на основі їх провідницьких та інтелектуальних спосібностей, і спроможности причинитися до успіху Комісії. На жаль, не прийнято багато осіб, яких АГРУ рекомендувала. В додатку, АГРУ рекомендувала д-ра Джеймс Мейса на позицію дослідника і директора Комісії, і його прийнято.

Зусилля і старання за створенням Комісії були научкою покори і компромісу, і глянувши правді у вічі, активістам АГРУ було важко погодитися з гіркою дійсністю, що: підтримка прийшла від лише невеликої частини громади; коли все йшло важко, тоді самозванчі „експерти" виступали одверто, фронтальною атакою проти Комісії голоду, щоб пізніше, як все провалиться, казати: „Ми вам так і казали"; коли комісія стала дійсністю, особи, які її створенню цілком не помогли, навіть одним пальцем, старалися у ній про місце для себе, щоб мати нагоду для прославлення самих себе; а ще, з політичних причин, переочено найкращих кандидатів.

Наприклад, АГРУ рекомендувала Ігоря Ольшанівського на громадського комішенера, але конґресмен Ден Майка його відкинув. Можна припускати, що Майка образився тому, що бажав призначити свого чоловіка директором і дослідником Комісії, і рекомендованого д-ра Мейса не брати до уваги. Щоб до цього не допустити, Ольшанівський написав статтю в „Українському Тижневику", в якій він оскаржував Майку у використанні Комісії для того, щоб роздавати посади в ній для своїх політичних приятелів. Це врятувало посаду Мейса, але Ольшанівського не вибрано, як громадського комішенера. Як компроміс, на його місце прийняли від АГРУ Данила Марчишина.

Ще інша рекомендація від АГРУ не зреалізувалася, а це рекомендація для д-ра Богдана Витвицького. Сам по собі публіцист і науковець, Витвицький, у 1984, піддав ідею проєкту „Усної Історії" — збірку розповідей очевидців про голод — під еґідою Товариства Українсько Американських Професіоналістів і Бизнесменів в Ню Йорку і Ню Джерзі (П'с і Б'с). На протязі чотирьох місяців, д-р Мейс, якого найняли виконати цей проєкт, зібрав близько 60 розповідей, коштом лише 10,000 долярів.

При кінці проєкту, д-р Мейс, якого П'с і Б'с затруднювали виключно для переведення цього проєкту, не хотів передати Товариствові П'с і Б'с стрічок із звуковими записами, мотивуючись тим, що це передання записів у руки власників цього проєкту знехтує, або нарушить довірочність очевидців, які пережили голод, а д-ра Мейса обов'язком є цю довірочність хоронити. Можна додуматися, що ці записи пізніше інкорпоровано у загальному збірникові записів, яку Комісія видала тритомовою збіркою.

У „Свободі" із 21-го жовтня, 1993 року, появилася дивна вістка, яка відноситься до Голодової комісії і до її архівів, а іменно, що: „Праця комісії, десятки томів, сотні касет свідчень" (можна додумуватися, що між ними були і касети Витвицького — П'с і Б'с), і дипломатичні листування були передані 14-го вересня ц. р. голові Верховної ради Іванові Плющеві". У статті написано: „Члени Конґресової комісії Богдан Федорак, Уляна Мазуркевич і директор Комісії Джеймс Мейс були у Києві, щоб офіційно від американського Уряду брати участь в 'Днях Скорботи', і далі, під фото: 'Передають матеріяли про голод І. Плющеві' ".

Автор цього дивного пресового звідомлення — анонімний. Останнє засідання Конґресової Голодової комісії відбулося 19-го квітня 1988 року, і Комісія не існує вже п'ять літ; і тому, перелічені особи ніяк не можуть бути членами Комісії у теперішній час у 1993 р. Читаючи цю

(Закінчення на стор. 5)

Він не просто встигає, а глибоко засвоює

(До 70-річчя з дня народження М. Францженка)

Усі досвідчені люди з професіями, а буває і без професій, мають власний стиль роботи, свої нахили та уподобання. Всі вони в своїй більшості вірять у працю і буває, що поза працею не уявляють і життя. А наш шановний ювіляр Микола О. Францженко не просто працьовитий: він працелюбністю обдарований.

Наші вашінгтонці добре знають, що яку б роботу не доручили Миколі Францженку, то пройде належний час — і доручення бездоганно виконане.

Діяпазон діяльности Миколи Францженка широкий і різноманітний, розповісти про нього короткими словами просто неможливо. Він відомий і як блискучий журналіст, і як публіцист — автор численних статтей, оглядів, репортажів. Він і радіо-журналіст, диктор, продюсер, перекладач, редактор українських радіопередач. З-під його пера вийшло чимало статтей про життя і творчість українських письменників, літературознавців та інших діячів української культури. Сам він письменник, автор поезій, оповідань, драматичних творів і також дослідник творчости відомих українських поетів Михайла Ситника, Василя Симоненка, Василя Стуса та інших. Микола Францженко також видатний церковний і громадський діяч, він голова Центрального Комітету Об'єднання Демократичної Української Молоді (1965—1968). Відомий він як добрий промовець, декламатор.

Народився Микола Францженко 25-го листопада 1923 року в місті Краснокутську на Харківщині в родині військового технічного спеціяліста. Ще не минуло йому року, як померла його мати. Батько одружився вдруге, але мачуха не могла заступити рідної матері. Тому життєвий шлях юнака був складний, повний усяких пригод і прикростей, зокрема в роки страшної єжовщини, коли батько його був заарештований. У ці найтяжчі для Миколи роки ним опікувалися вірні приятелі батька.

До початку Другої світової війни Микола жив у різних містах Совєтського Союзу в Харкові, Києві, Одесі, Дніпропетровську, а то й у Криму та на Кавказі. У 1940 році він успішно закінчив середню школу в місті Житомирі і вступив до Харківського Медичного Інституту. Через війну йому довелось відмовитися від медичних студій і перейти до Військової школи середнього командного складу. 1942 року після дочасного випуску з цієї військової школи він опинився на фронті. Тут був поранений і потрапив у полон. Пізніше служив у Першій Дивізії Української Національної Армії, а після закінчення війни знову опинився в полоні в Белярії і Ріміні в Італії.

Вірші й оповідання молодого Миколи Францженка зустрічаємо вперше в тижневику „Батьківщина", що виходив у таборі українських військово-полонених спочатку в Белярії, а згодом у Ріміні. Микола Францженко виявив себе також як талановитий актор, виступаючи з великим успіхом у жіночих і чоловічих ролях.

З Італії Миколу Францженка перевезено до Англії і тут, після звільнення з полону, він працював у сільському господарстві, потім в текстильній фабриці та в цегельні. У Лондоні, до речі, поталанило йому стати співвласником і директором підприємства, що виготовляло літнє взуття.

Переїхавши згодом до Німеччини він працював в Українському Відділі Радіо „Визволення", виконуючи обов'язки диктора, автора радіо-скриптів і продюсера (1957—1962). Прибувши в 1962 році до Америки, він працював і довершував свою освіту. Вчився у Слов'янському Інституті при Нюйоркському університеті. В 1968 році в штаті Вермонт у Норвічському університеті здобув ступінь магістра.

Від 1962 до 1966 року Микола Францженко виконував обов'язки керівника української редакції Радіо „Свобода" в Ню Йорку, а з 1982 до 1988 року був заступником керівника Українського Відділу „Голосу Америки" у Вашінгтоні. Два роки перед виходом на пенсію був керівником Української редакції „Голосу Америки" (1988—1990).

Одночасно з цим він багато писав статтей, які друкувалися в українських газетах і журналах в ЗСА, Англії та в Канаді під псевдонімом Микола Вірний, а інколи — „вашінгтонець".

За тематикою друковані праці Миколи Францженка можна поділити на чотири головні групи. Журналістські й публіцистичні праці (з публіцистичних праць найбільш відома його стаття про діяспору „Не лукавмо". Вона появилася в багатьох газетах діяспори й в 1991 році в Україні, у газеті „Вечірній Київ". До цієї групи належить також велика праця „Два тижні в Києві", окремі частини якої уже друкувалися). Подруге, численні статті на літературні теми (на окрему увагу заслуговує стаття про Леся Курбаса, появилася в журналі „Віднова", ч. 6/7, стаття „Образ матері в художніх творах сучасних письменників України", журнал „Молода Україна", а також вступна стаття до збірки поезій Михайла Ситника „Цвіт папороті". Цю збірку, до речі, підготував до друку Микола Францженко в 1974 році). Далі ідуть статті на церковно-релігійні теми („Святійший Патріярх УАПЦ Мстислав І", „Три відродження УАПЦ" та інші). Нарешті друковані й недруковані поезії, оповідання, драматичні твори.

(Закінчення на стор. 5-ій)

Українські танцюристи Маямі

Українські танцюристи з Маямі, Фльорида. Попереду — сестри Дана Васєвич і Харина Максимович.

У неділю, 16-го січня, наші маямські танцюристи розважали українську і американську громади своїм мистецьким виступом, який назвали „Український монтаж".

Вже сама назва вказує на різноманітну програму. Виступ почали традиційною щедрівкою „Добрий вечір, тобі" три сестри Максимович — Дана Васєвич, Ганя Лотоцька і Харина Максимович з групою танцюристів. Наступну точку заповів Трембітар, і знову співали сестри і виводили хоровід танцюристів „Верховини". Дальше слідували: „У Карпатах ходить осінь", „Ножиці", „Коломийка", „Квіти з України", „Аркан", „Жвавий гуцул", „Гречаники", „Гуцулочка", „На оселі", „Невстрашимий дух", „Хвалюся", „Гопак колом" „Рушничок", „Запорозький герць", „Парубочий сон", „Гонивітер", „Юнисеф" і на закінчення „Гопак". Програму збагатив грою на бандурі Ярко Антонович. Заля була виповнена, виступ був гарний, публіка нагородила виконавців бурхливими оплесками і вставанням з місць.

Не моя ціль хвалити їх за цей виступ, я лише хочу розказати про наших маямських танцюристів, які є нашою гордістю і цього року обходять 45-ліття своєї праці.

Маямі, здається, забуте людьми і Богом. Кажуть, що тут живуть самі старі. Читаємо про гураґани, напади, убивства. Приїжджі гріються на гарячому сонці і купаються у бурхливому океані, мало хто цікавиться громадою.

Маестро Василь Авраменко, приїхавши у 1920-их роках до Америки, заохочував молодь до танку. Організував танцювальні групи, вчив, заохочував до виступів. У 1949 році Тарас Максимович, його сестра Ольга і Кей Годівська, захоплені роботою маестра, живучи у Маямі, організували молодих до танку, передавали набуті знання іншим і самі танцювали. Тоді ІМКА уряджувала міжнародні фестивалі і наші молоді танцюристи виступали самі, а часом з групами. І це був початок маямських танцюристів. Найчастіше виступали вони перед українською публікою. 1956 року куплено Українсько-Американський Клюб і наші танцюристи мали своє приміщення, можна було кожного тижня збиратися на проби, було місце для виступів. Тарас і Кей працювали тяжко, щоб притягнути охочих до танку і навчити любити його. Друга еміґрація доповнила ряди танцюристів. На наших очах росла громада, творилися родини, діти підростали. Навіть побудовано українські церкви. Родичі щасливі, що можуть приводити дітей в українське середовище, приводять їх на танці. Від 1961 року, щоб поглибити знання дітей про українську культуру, клюб висилає на українські курси двоє дітей кожного літа. З часом найліпших чи радше найталановитіших танцюристів висилалося на курси українських танців, які відбувалися на Союзівці. Щоб заплатити перебування дітям уряджувалося стипендійний виступ, який і донині відбувається у березні, щоб зібрати фонди. Наші танцюристи стають популярними. Їх запрошують на новорічні паради, які є відомі на цілу Америку, до Дизней Ворлд Епкот центру в Орляндо, на фестивалі в Орляндо, Пам Біч і Маямі, на паради у славному Віская парку тощо.

Нині наші танцюристи вже під молодою управою. Їх учителем, тренером, хореографом, мистецьким директором є Дана Васєвич, дочка піонера і основника ансамблю танцюристів св. п. Тараса Максимовича. Її дві сестри, Харина і Ганя, помагають. Чоловік Гані Влодко Лотоцький дбає про музику для танцюристів, а чоловік Дани Рич — перший танцюрист серед старших. Кей помагає своїми знаннями.

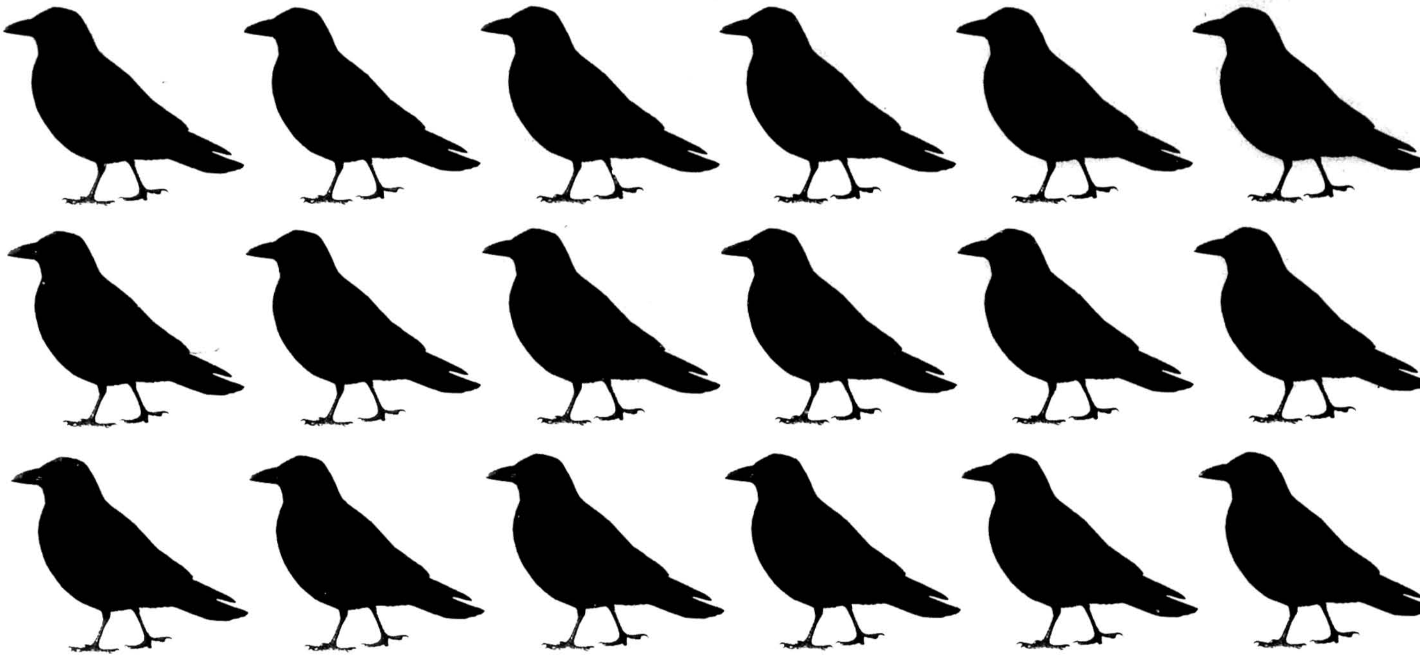
З відновленням вільної України наші танцюристи стали більш відомі. Великим їх успіхом було запрошення відомої директорки — хореографа Джун Тейлор взяти участь у виступі ЮНІСЕФ. Це здається був один з останніх виступів славної фільмової зірки і добродійки Одрей Гепбурн, тоді також виступала славна Ліза Міннелі. Разом з 400 дітьми наші танцюристи віддали честь дітям світу. На цей виступ Дана уложила кінцевий танок і присвятила його дітям світу від українських дітей і цей танок назвала „ЮНІСЕФ", яким тепер часто закінчують свій виступ наші танцюристи. Був також виступ на відомому Раббі стадіоні, вітання українського корабля „Грузія". Кожного року танцюристи виступають на міжнародному фестивалі св. Йосафата у Порт Шарльоті. Це триденна імпреза. Родичі везуть малих танцюристів, старші їдуть самі. У жовтні виступають на американсько-німецьких фестивалях у Пам Біч, а також у Маямі, на шкільних виставах, у парках і клюбах. Проби відбуваються кожної п'ятниці, а перед виступами цілі суботи і неділі. Дисципліна приносить їм успіх. В цей час танцюристи мають гарний приріст, бо є восьмеро дітей від двох до чотирьох років — це група „Маленькі". Вони вже всі танцюють і виступають. Кожний на свій спосіб підскакує до такту знаної їм уже музики. Старша група — це діти від семи до десяти років. Вони вже справжні танцюристи, бо танцюють п'ять років. Старші танцюристи — це вже професійні, вони всі наша гордість. У програмах бачимо танки укладу Дани, Гані і Юрка М. Кей. Вони всі пробують своїх сил. Маямська громада вдячна усім танцюристам, їх учителям і родичам, які не жаліють труду ні часу.

Мирослава Хойнацька-Тершаковець

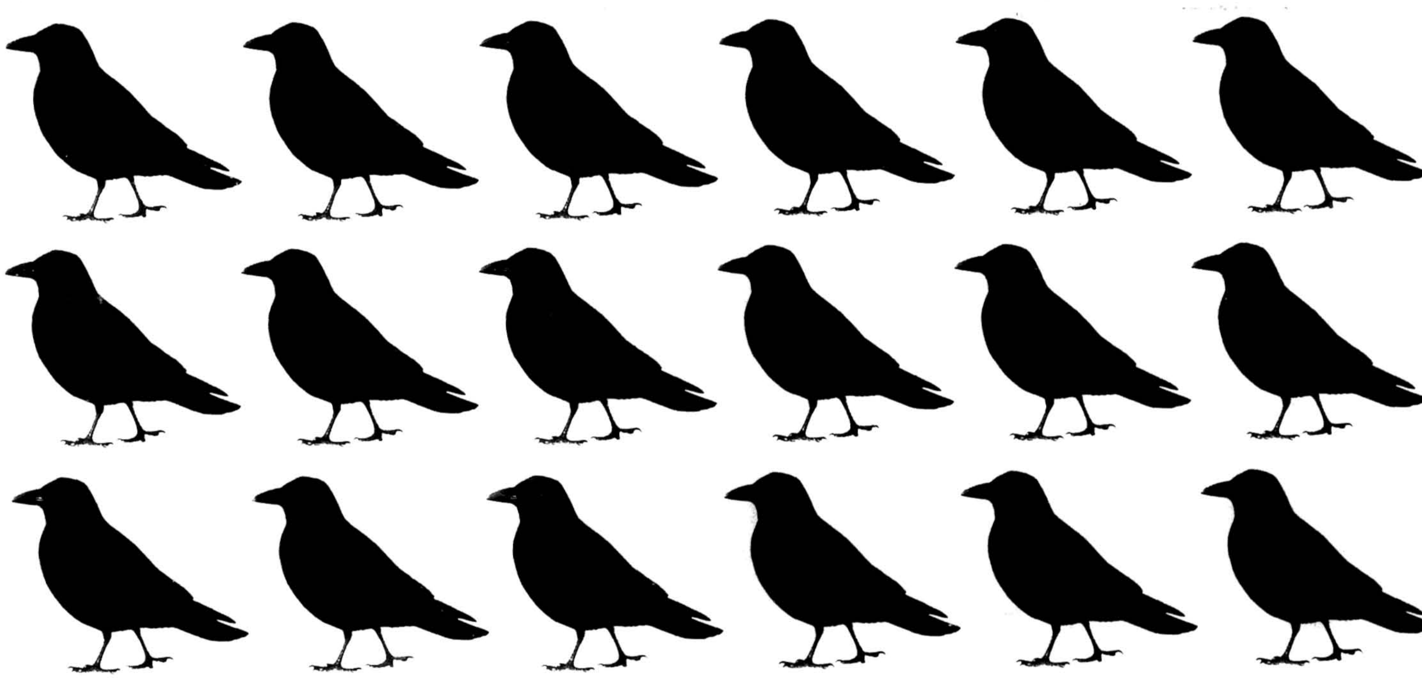
У 1977 РОЦІ...

У „Зверненні до колишніх учнів українських шкіл в Байройті" („Свобода", ч. 16 з 26-го січня ц. р.) у першому абзаці другої колонки слід читати: „... у 1977 році відвідала своїх родичів в Україні". — Ред.

ПРОДОВЖ ОСТАННІХ кількох тижнів зі сторінок американської, як й закордонної преси не сходить ім'я американської фігурної ковзунки Тоні Гардінг. Цим разом діло не в її спортових осягах чи вмінні, а радше мова про її характер і можливо невідповідну поведінку. Це пов'язане з нападом на іншу американську фігуру ковзунку, Ненсі Керріґан, якій під час нападу ушкоджено коліно. Правоохоронні власті судово обвинуватили в цій справі особистого охоронця Т. Гардінг і її колишнього мужа, кинуто також підозріння і на неї особисто. З цього приводу Американський олімпійський комітет (АОК) хотів перевести переслухання, щоб з'ясувати чи гідна вона репрезентувати Америку на зимових Олімпійських Іграх. Т. Гардінг відкликала свій позов до суду АОК, а цей останній дав згоду на участь Т. Гардінг у зимових Олімпійських Іграх.

Отак завжди: поки хтось ловить ґав, інший вже телефонував до AT&T та домовився платити за розмови з Україною всього 69 центів за хвилину.

Ця небувала знижка для тих, що вписалися в нову програму AT&T TrueWorld℠ Savings, буде діяти у суботи та неділі продовж 4-ох місяців від дня передплати.* Майте на увазі, що це додаткова 50%** знижка до того заощадження, що дає програма AT&T TrueWorld Savings на всі ваші розмови з однією вибраною країною без допомоги оператора у суботи та неділі. Крім того, ви будете щадити і на телефонах до понад 250 країн та реґіонів світу. Тим, що ще не вписалися в програму AT&T TrueWorld℠ Savings, пропонуємо зробити це сьогодні та вибрати вашу „особливу" країну. Телефонуйте до нас і дізнайтеся про подробиці.

1 800 858-9026

AT&T. Your True Voice.℠
Рідні голоси поруч.

AT&T

* Треба вписатися не пізніше 30-го квітня 1994 року. Чекає на затвердження [illegible] ** 50% знижка на розмови [illegible] телефону упродовж 120 днів після вибору країни. Знижки базовані на порівнянні з тарифами на міжнародні телефони через AT&T під час пільгових годин. Оплата 3 дол. на місяць.

Відродження...

(Закінчення зі стор. 2)

ти українські подружжя з Чикаґо та околиці, незалежно від віку, бо програма призначена для всіх. Хто бажає мати більше інформацій може зателефонувати на число (815)758-6897, а ми негайно відгукнемося.

Хто не може взяти участи може допомогти нам своїми датками. Ми маємо окреме на цю ціль число конта в „Самопомочі" в Чикаґо — 26859-02, яке звільнене від податків. Чеки виставляти на „Світові зустрічі подруж" та висилати до „Самопомочі". „Worldwide Marriage Encounters", Selfreliance, 2351 W. Chicago Ave, Chicago, Ill. 60622.

Як багато інших українців у ЗСА, Леся і я є розчаровані браком поступу в розвитку молодої української держави. Наше розчарування можна пояснити тим, що ми наївно сподівалися скорішого проґресу. Тому ми постановили перестати нарікати на темряву і засвітити свічку. Одну малу свічку, яка може допомогти відбудовувати Україну через одну за одною родину. Але ми потребуємо, щоб інші також засвітили свічки. Поможіть нам, як можете!

АВТОРКА „БІЛИХ ТРОЯНД" ПИШЕ...

Катерина Щупляк, автор оповідання „Білі троянди", що друкувалося в „Свободі" (чч. 16-те, 17-те, 18-те і 19-те, від 26-го до 29-го січня, спростовує помилкове твердження, що появилось було біля анотації її біографічних даних: „Я закінчила Дрогобицький Педінститут, відділ: українська література і мова. Як лектор Т-ва 'Знання' читала лекції з літератури і мистецтва". — Ред.

Причини...

(Закінчення зі стор. 2)

повинна б в Україні бути ідеальна міжпартійна злагода, повинен би настати всезагальний порив до конструктивізму, — повинна би замовкнути всяка критика існуючої влади, бо пріоритетом є будова держави, загроженої сусідніми неділимцями. Коли ми не бачимо тієї позитивної реакції, коли ми чуємо, що нова Верховна Рада не буде кращою від давньої, — коли ми все ще не всилі перебороти економічного хаосу, то це не вина Росії, це самогубна риса вдачі рідного нашого народу.

Поверх два роки минули, як на всьому просторі Східньої і Центральної Европи заламався комуністичний експеримент і як Україна стала незалежною державою, і не тільки українська діяспора, але й чужинці, прихильні Україні та зацікавлені у закріпленні і розвитку української держави, не всилі зрозуміти, чому державна верхівка, члени Верховної Ради і проводи політичних партій, які такі голосні, неначе байдужі до нужди широких верств народу. Бо ми тут, на Заході, не розуміємо, щоб не можна було за той час за порадами власних і західніх економістів, зупинити й обнизити інфляцію і як не можна було звузити широко розхилені ножиці платень і цін. Кого не спитати — тих наших людей, які часто відвідують Україну, чуєте відповідь: державна й політична верхівка в Україні, голови партій і різних установ, не відчувають нужди, — вони є упривілейованою верствою народу, і, видно, мають дуже слабий зв'язок з сірим суспільством, яке бідує. І це одна з причин існуючого лиха, якого упривілейована верства „не знає".

Ніщо не діється автоматично. Всі речі роблять люди. Нема людей ідеальних, нема народу, що складається з геніїв. Розумний публіцист-філософ Микола Шлемкевич, якось уже призабутий, правильно твердив, що стрижнем здорового суспільства не є ані герої ані генії, тільки пересічні, чесні люди і саме з них родиться конструктивна праця. Існує в Україні здоровий елемент доростаючої молоді. Існує в Україні ідейне і роботяще вчительство шкіл усіх видів і ступенів. Час в історії — поняття дуже простягне. Звичайно, кілька років більше — не грає ролі. Але чи Україна може дозволити собі на люксус чекати, поки відійде геть ґенерація із звихненою психікою, а виросте нова?

Це хвилюючі запити, це болюча проблема, як і страшенне складною і трудною є вся проблематика сучасної молодої української держави. Ціллю цих міркувань є спонукати земляків-патріотів в Україні не засклеплюватися у самозакоханні і фразі „Такий наш стиль", а таки задуматися глибше над тими проблемами і прийти до висновку з користю для рідної держави.

Комісія дослідів великого...

(Закінчення зі стор. 2)

вістку, насуваються ще деякі питання.

Хто дозволив архів Голодової комісії ЗСА передати Верховній Раді України? Якщо д-р Мейс відмовився видати свідчення очевидців товариству Витвицького П'с і Б'с у 1984 році тому, що свідчення є довірочні, то що спонукало його змінити думку і видати їх у 1993 р. Верховній Раді, а тим самим і Урядові України, який, своїм складом, є фактично продовженням кол. уряду УССР, деякі члени якого сприяли, а то й допомагали в організуванні ґеноцидного голоду в Україні у 1932—33, а пізніше затаювали цю трагедію?

Цей архів зібрали українці в Америці великим зусиллям і великими витратами грошей. Цей архів є власністю народу ЗСА і американський Уряд за них заплатив не на те, щоб, може з чиєсь примхи, подарувати їх іншому урядові. Так, як інформують „гості" з України, не є легко дістати інформацію з архівів України, які часто-густо „губляться і безслідно пропадають". Інформують теж, що цілий архів КҐБ з України пішов до Москви, а дістати матеріяли про суди нацистських коляборантів в Україні майже неможливо.

Підсумовуючи можна сказати, що сам факт створення Голодової комісії при американському Уряді мав і має монументальне значення. Було багато недотягнень під час створення і під час праці комісії, але найголовніше є це, що вдалося: задокументувати голод 1932—33 для майбутніх поколінь, для яких залишено свідчення уцілілих очевидців: доказати, що голод був ґеноцидом України і його історичне значення вплинуло на розпад Совєтського Союзу: реально перевести законопроєкт у закон, і це доказало, що ми, як група, можемо бути силою, з якою треба рахуватися; переконатися, що щоб здійснити наші пляни, нам треба лише сильно взятися до праці і не жаліти труду.

Дух посвяти малої групи відданих індивідуумів може взяти верх над перешкодами, і може показати, що де є сильне бажання, там і є перемога. Україні, в її змаганні до волі, не можна було дати кращого подарунку, як Конгресова Голодова комісія.

З перебування В. Борзова в Північній Америці

Напередодні першого незалежного виступу української збірної на олімпійській арені міністер молоді і спорту та президент Національного Олімпійського Комітету України Валерій Борзов, перебував в ЗСА і Канаді, відвідував українську громаду в Ню Йорку, Філядельфії, Клівленді, Чикаґо і Торонто.

15-го січня 1994 року, в товаристві голови УККА Аскольда Лозинського, президент НОКУ відвідав Владику Василя Лостена, в день його ім'янин. А. Лозинський представив В. Борзова як подвійного олімпійського чемпіона, в бігу на 100 і 200 метрів у 1972 в Мюнхені, який по цих успіхах, у інтерв'ю на телевізії, заявив, що він із України В. Борзов висловив Владиці привіт та провів зустріч з чільними членами української громади Ню Йорку, Ню Джерзі і Коннектикат.

Вечором тогож дня, на гостині в Роні і Аскольда Лозинських мав змогу зустрітись з членами українського дипломатичного корпусу — генеральним консулем Віктором Крижанівським, консулем Миколою Кириченком, представником до ООН Володимиром Хандогієм та їх дружинами. Також були там присутні голови громадських і фінансових організацій та відомі мистці і артисти.

16-го січня президент НОКУ відбув наради з проводом Української Спортової Централі Америки і Канади, на яких обговорено успіхи, проблеми і потреби НОКУ, підкреслюючи дуже позитивні відносини НОКУ з організованою українською діяспорою. Відтак відбулася в УНДомі зустріч з громадою, приготована Організаційним комітетом в Ню Йорку, під патронатом УККА, УАКРади і УСЦАК та зі співучастю молодечих організацій. Зустріч відкрив голова організаційного комітету д-р Іван Сєрант інформативним словом про Олімпійські Ігри. Голова УСЦАК Мирон Стебельський представив гостя, подаючи його блискучі спортові успіхи. В. Борзов у своєму виступі говорив про приготування НОКУ до першого незалежного виступу української збірної на Олімпійських Іграх; розповідав про процес будування та інтеґрацію усіх 96 спортових федерацій у світову спортову спільноту; про проблеми які НОКУ зустрічає тому, що в короткому часі осягнув потужність на рівні міжнародного спорту. Зустріччю вміло провадив Іван Винник.

17-го січня міністер В. Борзов відвідав приміщення Українського Народного Союзу. Зустрівся з головним предсідником УНС Уляною Дячук та іншими членами Екзекутиви і дав інтерв'ю у редакції „Свободи". Відтак від'їхали до Філядельфії. Запляновані зустріч з громадою Філядельфії не відбулась, через сніговію. Але В. Борзов провів ділову зустріч з головою „Тризуба" Ігорем Чижовичем і зроблено відеозапис для висвітлення на відкладених сходинах громади. Організаційний комітет Філядельфії діє під патронатом УККА, УАКРади, УСО „Тризуб" та з участю громадських і молодечих організацій.

19-го січня на летовищі в Клівленді зустрічали міністра В. Борзова голова Організаційного комітету Іван Росул та інші члени комітету. Вітальне слово передала Ліда Базарко, а з квітами і віршами виступила молодь в чудових народних строях. В. Борзов дав інтерв'ю радіопрограмі Степана Зорія.

В залі катедри св. Володимира в Пармі відбулася зустріч з громадою, якою проводила Л. Базарко. В. Борзов у своєму виступі обговорював всі актуальні справи українського спорту та участь в Олімпійських Іграх. Представник НОКУ в ЗСА Лариса Барабаш-Темпл з'ясувала ролю діяспори у допомозі НОКУ та зреферувала справу приготувань до участи української збірної в літніх Олімпійських Іграх 1996 року в Атланті. Після заключного слова члена Організаційного комітету мґра Василя Ліщинецького, під час питань і відповідей, виявилась цікава дискусія, яка продовжувалася при перекусці. Відтак відбулась ще ділова зустріч з членами обширного Олімпійського комітету Огайо, зложеного з представників українського зорганізованого життя цього стейту. Зустріч продовжувалася на вечірці у гостинному домі д-ра Ігоря і Арети Захарій.

20-го і 21-го січня міністер В. Борзов перебував в Торонто. Голова Товариства Сприяння НОКУ в Канаді Євстахій Габа приготовив зустріч з членами комітету. На другий день на оселі „Київ" в Оквіллі відбувся в честь гостя товариський вечір, який розпочато зворушливим привітом молоді, учнів Академії Українського Танцю. Вечір офіційно відкрив Є. Габа. Ролю конферансьє переббрав Теодосій Волошин. Гостя привітав консул України в Торонто Олександер Соботович. Привіт від Комітету Українців Канади передала голова Відділу Торонто Марія Шкамбара. Хор при осередку СУМ „Прометей" під керівництвом Остапа Брездення відспівав колядки. У своєму слові міністер В. Борзов, як президент НОКУ, порушив всі актуальні справи українського спорту з підкресленням особливостей приготувань до Олімпійських Ігор. Репортери з телепрограми „Контакт" фільмували програму вечора для висвітлення.

22-го січня вітали міністра В. Борзова в Чикаґо голова Організаційного комітету Павло Надзікевич і генеральний консул Анатолій Олійник. Відтак була можливість для гостя відвідати Банк „Певність", де його вітав голова Управи банку Юліян Куляс; Кредитову Кооперативу „Самопоміч" де зустрівся з дирекцією та оглядав цікавий фільм про кооперативи; українську школу при церкві св. Миколая, де відбувся молодечий апель „22-го січня". Студенти привітали гостя, а він їм виголосив привітальне слово від міністерства молоді і спорту і від НОКУ. В. Борзов відбув рівнож гостину в консуляті, де його вітали генеральний консул А. Олійник і консул Анатолій Толкачов та бажали успіхів в Олімпійських Іграх в Ліллєгаммері. В часі полуденку зустрівся з почесним головою комітету д-ром Ахілем Хрептовським і членами Організаційного комітету Чикаґо, де були представники всіх українських громадських установ. В залі свв. Володимира і Ольги відбулась в честь гостя вечірня зустріч, якою проводив Ю. Куляс. Голова комітету П. Надзікевич, відкриваючи вечірку, відмітив, що ентузіязм до успіхів НОКУ спонукав до участі багато молодих членів громади, яких особливо привітав. Представив гостя Ю. Куляс і попросив до слова Л. Барабаш-Темпл. Міністер В. Борзов говорив на тему українського спорту та відповідав на запити в часі програми і прийняття. Перебування міністра в Чикаґо закінчилось при каві у домі Павла і Льоні Надзікевичів.

23-го січня міністер В. Борзов взяв участь у Святі Державности, влаштованім Відділом КУК в Торонті, де передав привіт від Уряду України. Програмою провадила голова відділу КУК М. Шкамбара. Головну доповідь на тему історичних дат 22-го січня виголосив Ярослав Соколик, генеральний секретар СКУ.

24-го січня міністер Борзов приїхав до Рочестеру, Н. Й., щоб відбути ділові зустрічі у справах корпораційного спонзорства для НОКУ. Після цілоденних засідань гість відвідав Кооперативу „Самопоміч", де його привітав і представив членам громади Роман Куціль. В. Борзов розповів про участь українських спортовців в Олімпійських Іграх та давав відповіді на поставлені питання. Місцева телевізійна програма перевела інтерв'ю для висвітлення під час спортових новин. Про ролю діяспори в підтримці НОКУ розповіла Л. Барабаш-Темпл. Громада в Рочестері виявила охоту тісно співпрацювати.

Міністер В. Борзов закінчив подорож прощальною вечерою з Громадським комітетом в Баффало, який минулого літа взірцево вив'язався з обов'язків під час Світової Універсіяди, де українські студенти-спортовці здивували світ своїми успіхами.

Українська громада надзвичайно щедро відгукнулася на фінансові потреби НОКУ. Зі збірки, яку провела Українська Спортова Централя Америки і Канади заплачено за лети української делеґації до Ліллєгаммеру, перебування там делеґації і радіоапаратуру. Зі збірки проведеної поодинокими комітетами частина фондів доверщить виплату коштів на зимові Олімпійські Ігри, а решта закупить необхідне спортови і медичне обладнання. Видатки передбачається на винагороди для олімпійських медалістів і їх тренерів. З кожною винагородою буде вручена грамота, що нагороди фундує українська діяспора під умовою, що нагороджений буде продовжувати змагання для України. Це є особливо важливо, бо однією з критичних проблем сьогодні для НОКУ є втрата своїх зірок спорту багатшим країнам. Зі залишених фондів закупиться обладнання для дружин гімнастики, легкої атлетики, важкої атлетики і веслування та лабораторійну апаратуру для проведення досліджень заборонених середників. У пресі вкоротці появляться точні зіставлення збірки НОКУ.

Н.Н.

Він не просто...

(Закінчення зі стор. 3)

У даний час Микола Француженко готує до друку такі праці: „Великі Митрополити", „Письменники діяспори", „Мистці діяспори", „Г.С. Сковорода як педагог" і „Релігійно-виховні аспекти байок Г.С. Сковороди".

На відзначення заслуговує також велике довір'я, яке мав Микола Француженко в Патріярха Київського і всієї України Мстислава І. Патріярх не тільки довіряв, а й любив його настільки, що уповноважував і благословив писати проєкти Патріярших Різдвяних і Великодніх послань, а незадовго перед своєю смертю благословив опрацювати проєкт Патріяршого Заповіту.

Микола Француженко — людина талановита, приємна і доброзичлива. Він готовий допомогти кожному, що проявляється не тільки в його природі, але також в його багатогранній діяльності. Усе в своєму житті він робить з усмішкою і тут же використовує нагоду, щоб у свого співбрата пробудити любов до прекрасного в побуті, в мистецтві і в труді. Всебічно звaживши його трудолюбність і відданість справі свого народу, ми не сумніваємось, що він далеко ще не сказав свого останнього творчого слова.

Д-р Володимир Жила

ПРОВІДНИЙ ЧЛЕН

У посмертній згадці Миколи Галіва про Романа Гаєцького („Свобода" з 10-го лютого ц.р.) слід виправити речення: „Він же був членом Організації Українських Націоналістів та провідним членом середовища УГВР".

Ділимося сумною вісткою, що в середу 16-го лютого 1994 р. відійшов у вічність по довгій і тяжкій недузі наш дорогий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

МИКОЛА СКАСКІВ

ПАНАХИДА в п'ятницю 18-го лютого 1994 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Ярема в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу 19-го лютого о год. 9:30 веч. в церкві св. Юра, а опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ

дочка — АННА

син — РОМАН

та близька і дальша родина в ЗСА й Україні.

Ділимося сумною вісткою, що 14-го лютого 1994 року відійшов у вічність наш дорогий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ВУЙКО

св. п.

ЄВГЕН СЕНИШИН

економіст і довголітній працівник на громадській ниві українського життя в Монтреалі.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ГАЛИНУ з дому ЗМІЄНКО

сина — ЗЕНОНА

брата — ОМЕЛЯНА з дружиною МЕРІ-ДЖЕЙН

дітей брата — ТАМАРУ з мужем МАТВІЄМ

— ПАВЛА з дружиною МЕЛІСОЮ

— МАРКА і

родину в Канаді, ЗСА і Україні.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 268-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії, Па.

З днем 1-го лютого 1994-го року обов'язки секретаря 268-го Відділу перебрав новий секретар Іван П. Шанайда. Просимо членів звертатися у своїх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mr. John P. Snyder
2267 Kennedy Street
Philadelphia, PA 19137

Число телефону (215) 533-3981 (вечорами)

У випадках наглої потреби просимо телефонувати до **Софії Кобрин на число (215) 743-7793**

УСВТ „Ч. Січ" — „Бенфіка" С К — 5:4

У другій рунді зимового футбольного турніру в закритій залі „Ґуд Спортс" в Абердіні, Ню Джерзі, що пройшла 18-го січня, І дружина „Ч. Січі" перемогла сильний португальський клюб вислідом 5:4 і цим самим зреванжувалася за минулорічну поразку у фіналі цього ж турніру.

Обидві дружини показали гарну, швидку і технічну гру, цим разом влучними виявилися чільні снайпери „Ч. Січі", а головно її лідер Петро Борецький, який вдруге за порядком здобув свій „гет-трик". Дальших два голі здобули Акоста і Ярошевич. Після тієї перемоги „Ч. Січ" перейняла позицію лідера турніру.

Крім згаданих вище, у складі „Ч. Січі" виступають: К. Іст, В. Науменко, Р. Кохановський, П. Паливода, Г. Сергіїв, М.Надяних, Ю. Греб, Я. Твардовський, М. Варянка. М. Прайс. Провідник і тренер Михайло Паливода, асистент — Михайло Федоренко.

УСВТ „Ч. Січ" (юнаки — 19) — Норт Берген (юнаки 19 — 4:0

У неділю, 23 січня, відбулися ігри четвертої рунди футбольного турніру Юнацької Ліги Ню Джерзі. Юні „січовики", що підготовляються в турне в Україну (24 червня — 8 липня), цим разом високо перемогли своїх однолітків з клюбу Норт Берген: 4:0. Переможні голі для „Ч. Січі" здобули: М. Лопез (2), Р. Вислоцький і Д. Сімур. В складі тієї дружини виступають ще такі футболісти: С. Равриш, Р. Малічишин, М. Малічишин, А. Мандзій, Д. Колодій, Н. Ленг-Вацлавський, О. Брозина, К. Бриско, Н. Нівес, Р. Керол. Провідник — Олег Колодій, тренер — Ігор Чупенко.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січі" відбула ігри турніру ЮСВБА

В суботу, 22-го січня, відбувся черговий офіційний турнір жіночих дружин зі стейтів Ню Джерзі, Ню Йорку і Коннектикет. Ігри турніру, що в них взяло участь 10 дружин, пройшли у спротовій залі Кейн коледжу в Юніон, Н.Дж.

Згідно з вислідами, „Ч. Січ" закінчила ігри цього турніру на шостому місці. У складі дружини виступають А. Томко, З. Завадівська (обидві провідниці дружини), І. Іваськів, М. Соневицька, Х. Стасюк, Т. Менцінська, Т. Куріца, Е. Андерсон, А. Козак, О. Лотоцька.

Лист до управи УСЦАК

Хвальна Управо!

З великою приємністю ми прочитали про дотеперішні висліди веденої Вами збірки на розбудову спорту в Україні, а особливо про підтримку першого виступу репрезентації на Олімпіяді в Норвегії. Щиро ґратулюємо!.. Цю збірку треба так провадити, щоб залишилася резерва на втримання всіх тренерів і визначних спортовців, щоб не потребували переноситися в чужі країни... А щоб це виконати, то наша родина через нашу Фундацію „Ценко добро творити" буде вплачувати далі по 100 дол. річно на розвиток українського спорту... Передаємо вам побажання щасливого Нового Року та дальшої корисної праці для українського спорту!

Д-р Микола Ценко

Список жертводавців метрополії Дітройту на Фонд Відродження Спорту в Україні

(від 15-го листопада до 15-го січня)

500 дол.: Кредитівка „Самопоміч"; по 250 дол.: Комітет допомоги Україні, Кредитівка „Будучність" (попередньо 100 дол.); 200 дол.: В. і Х. Гнатчуки; по 100 дол.: Українські-Американські Ветерани-Станиця 101, Товариство Українських Інженерів Америки — дітройтський відділ, Український-Американський Центр ОЖ ОЧСУ — дітройтський відділ, д-р З. Коссак, д-р Н. Брездень, В. Ковальський, Я. Конопада, Українське Село — Воррен; по 50 дол.: М. Кунинський (попередньо 100 дол.), д-р А. Данєль, д-р З. Бровінс, В. Прийма; по 25 дол.: О. Процик (попередньо 75 дол.), А. Коваленко, Я. Кривий, І. Футяк, Ю. Тарнавський, Товариство УПА ім. ген. Чупринки; по 20 дол.: д-р М. Конюх (попередньо 50 дол.), І. Цар, А. Бабій, І. Бойдун; по 15 дол.: Л. Колодчин, З. Брездень (попередньо 10 дол.); 10 дол.: М. Квітковська.

Усім дотеперішнім жертводавцям щире спасибі!

Цим фондом диспонує Українська Спортова Централя Америки і Канади (УСЦАК) в порозумінні з Національним Олімпійським Комітетом (НОК) України, де не приділяється жодних субсидій з цього фонду індивідуальним установам, командам чи змагунам. До сьогодні з цього фонду виплачено коло 35,000 дол. безпосередньо до понад 32 світових та европейських спортових федерацій за реєстрацію та членські вкладки репрезентації України. Це було підтверджено листом НОК за підписом В. Борзова як голови, текст якого був поміщений у „Свободі" в ч. 248 з 30 грудня 1993 р.

Додатково НОК України звернувся з проханням до УСЦАК відносно фінансованої допомоги українській репрезентації на зимові Олімпійські Ігри, кошт яких виноситиме приблизно 600,000 дол. і це в обмеженому складі. У зв'язку з цим УСЦАК перебрав на себе фінансову відповідальність, знову безпосередньо, за переїзд літаком 84 осіб збірної Київ — Осльо — Київ на суму 37,884 дол., користування радіотелеграфною апаратурою на суму 4,230 дол. і харчування спортсменів та офіційних осіб на суму 28,800 дол. Серед таких катастрофічно-економічних обставин українські спортсмени молодої України вперше в цих Олімпійських Іграх репрезентуватимуть вільну Україну під своїм державним прапором поруч всіх інших вільних народів світу. Вони не вимагають нічого, тільки хочуть гідно репрезентувати нашу Батьківщину на світових аренах. Вони є найкращими амбасадорами вільної України і тому заслуговують на нашу фінансову допомогу! Тому щоб звуки національного гимну „Ще не вмерла Україна" безперервно лунали на світових аренах, щедро жертвуймо на Фонд Відродження Спорту в Україні.

Пожертви проситься складати на окремі конта в усіх бюрах наших кредитівок: „Самопоміч" ч. 7578-28 і „Будучність" ч. 5048.

В. Кізима

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЛЮТОГО 1994 р.

Фріголд, Н.Дж. Управа відділу ч. 269 УНСоюзу подає до відома, що збори відділу відбудуться о год. 3:00 по пол. під адресою 180 Sheffield Dr. Freehold, N.J. Порядок зборів: вибір делеґата і заступника на 33-тю Конвенцію УНСоюзу. — Управа.

НЕДІЛЯ, 27-го ЛЮТОГО 1994 р.

Дженкінтавн, Па. Річні збори 216 Відділу УНС ім. „Сірого Лева", відбудуться о год. 2-ій по пол. в Пластовій Домівці У.О.Ц.К. 700 Cedar Rd. На порядку: звіти Управи і Контрольної Комісії, дискусія над звітами, вибір нових керівних органів. Після річних зборів вибір делеґата і заступника на 33-тю конвенцію УНС. — Б. Одежинський, секретар.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДЕНІС ІРЕНА БРОДСЬКА член УНС Відд. 423-го в Чикаґо, Іл. померла 18-го вересня 1993 року на 72-му році життя. Нар. 29-го липня 1921 року в Ліеж, Бельґія. Членом УНС стала 1952 року. Залишила у смутку сина Андре з дружиною Карен і внуків Ричарда і Роберта. Похорон відбувся 22-го вересня 1993 року на цвинтарі св. Івана в Альґанкін, Іл.

Вічна Їй Пам'ять!

Віра Ґоєвич, секр.

АЛЕКСАНДЕР ЦІКАЛО член УНС Відд. 32-го Т-ва ім. Олега Ольжича в Філядельфії, Па. помер 6-го вересня 1993 року на 75-му році життя. Нар. 1918 року в Мельниках, Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку сина Александра мол. і чотирьох внуків та приятелів. Похорон відбувся 11-го вересня 1993 року на цвинтарі св. Марії у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Яців, секр.

ОЛЕНА СЯВАВКО член УНС Відд. 174-го Т-ва „Ватра" в Дітройті, Миш. померла 15-го вересня 1993 року на 76-му році життя. Нар. 1917 року в Україні. Членом УНС стала 1962 року. Залишила у смутку мужа Мирослава, внука Юліяна Козовика і зятя-вдівця Теодозія Козовика. В Україні: сестру Евгенію Калинчук та брата Богдана Хоминець з їхніми родинами (діти, внуки і правнуки). Похорон відбувся 18-го вересня 1993 року на цвинтарі Оливна Гора в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Атанас Слюсарчук, секр.

СУЗАННА ПАХОЛЮК член УНС Відд. 486-го Т-ва ім. С. Петлюри в С ан Франсіско померла 20-го серпня 1993 року на 88-му році життя. Нар. 1905 року в селі Гонорівка, Україна. Членом УНС стала 1961 року. Залишила у смутку сина Ігоря, шість внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся 25-го серпня 1993 року в Skylawn Memorial Park в Сан Матео.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Кіс, секр.

СУЗАНА ПАХОЛЮК член УНС Відд. 486-го, померла 20-го серпня 1993 року на 88-му році життя. Нар. 30-го березня 1905 року в Україні. Залишила у смутку сина Ігоря, 6 внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся 25-го серпня 1993 року на цвинтарі Скай Лан Меморіял Парк в Геф Мун Бей, Каліфорнія.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Кісь, секр.

ГЕЛЕН ГІЛЬДЕҐАРД член УНС Відд. 94-го Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш. померла 21-го червня 1993 року на 80-му році життя. Залишила у смутку Галину Данченко. Похорон відбувся 28-го червня 1993 року на Evergreen Cemetery в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

Олена Татарська, секр.

КАТЕРИНА ГАЙДУК член УНС Відд. 358-го в Клівленді, Огайо померла 18-го червня 1993 року на 58-му році життя. Нар. 1935 року в селі Чернещина, Україна. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку мужа Теодора, дочку Ірину Гайдук-Дівайн з мужем Джаном, сина Андрія і Юрія з дружиною Джоен, батьків Карпа і Анну Юрченків, сестру Ніну Мушту з мужем Віктором, дочку Тіну і сина Михайла, брата Петра Юрченка з дружиною Естер. Похорон відбувся 12-го червня 1993 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо. Вічна Їй Пам'ять!

Зенон Голубець, секр.

ГАЛИНА КАЛУЖНИЙ член УНС Відд. 114-го Т-ва ім. св. Володимира в Чикаґо, Ілл. померла 27-го серпня 1993 року на 81-му році життя. Нар. 7-го квітня 1912 року в Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку мужа Александра, дочок: Женю з мужем Володимиром, Віру з мужем Робертом і Тамару з мужем Йосифом; 5 внуків і одного правнука. Похорон відбувся 30-го серпня 1993 року на цвинтарі св. Андрія в Еддісон, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Ольга Бережан, секр.

ВІРА КОВБЛЯНСЬКА член УНС Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Ньюарку, Н.Дж. померла 22-го серпня 1993 року на 72-му році життя. Нар. 1921 року в Коломиї, Україна. Членом УНС стала 1977 року. Залишила у смутку сина Володимира. Похорон відбувся 24-го серпня 1993 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Мирослав Дереш, секр.

РОЗА БУГАЙ член УНС Відд. 164-го Т-ва ім. М. Грушевського в Бервіку, Па. померла 19-го лютого 1993 року на 75-му році життя. Нар. 14-го жовтня 1917 року в Бервіку, Па. Залишила у смутку сина Йосифа і дочку Довн Доен. Похорон відбувся 22-го лютого 1993 року на цвинтарі Пайн Ґров в Бервіку, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Тимко Бутрей, секр.

✻ ПРАЦЯ ✻

ПОШУКУЄМО жінку до опіки над малою дитиною і до домашньої праці. Нічліг і харч включно. **(201) 283-0054**

ЖІНКА українка, середнього віку, пошукує праці. Телефонувати на число: **(201) 761-6902** від 12 год. пол. до 8 -ої веч.

ШУКАЄМО чоловіка до праці при будинках. Мешкання на місці. Телефонувати на число: **(718) 459-1651** Питати за Каролиною

✻ ДО ВИНАЙМУ ✻

ДО ВИНАЙМУ 6-кімнатне помешкання від 1-го лютого 1994 р. Irvington, N.J. Tel.: **(201) 374-6842**

До ВИНАЙМУ або НА ПРОДАЖ люксусовий апартамент в Києві близько центру міста, умебльований; спальня, кухня, умивальня, сальон, фоє, закритий балькон, охорона. Телефонуйте на число: **(908) 892-1874**

